

Ombudsmannen for Forsvaret

Karl Johans gate 25, 0159 Oslo
Tlf: 23 35 64 70 - mil: 510 56 83
E-post: off@off.mil.no

Vår referanse: 173/16/BG/RL/91

Dato: 29.09.2016

Justis- og beredskapsdepartementet

HØRING – forslag til endring av ordningen med generaladvokat og krigsadvokater

Vi viser til brev fra Justis- og beredskapsdepartementet av 01.06.2016 vedrørende ovennevnte høring.

Ombudsmannen for Forsvaret har gjennomgått departementets forslag til endring av ordningen med generaladvokat og krigsadvokater, og er kommet frem til at en videreføring av dagens ordning i en moderert form vil være den beste løsning. Spesielt er Ombudsmannen opptatt av Generaladvokatembetets uavhengighet til Forsvart og at det militærjuridiske miljø blir beholdt samlet.

Nærmere om Ombudsmannens begrunnelse:

Påtalemyndighet

Ombudsmannen mener at Generaladvokatembetet bør omorganiseres slik at det i fremtiden vil utgjøre ett kontor lokalisert i Oslo, og at det i tillegg til generaladvokaten opprettholdes det antall krigsadvokater som er nødvendig i forhold til arbeidsoppgavene. Videre mener vi at Generaladvokaten bør ha selvstendig påtalekompetanse på lik linje med statsadvokatene.

Det militærjuridiske juridiske miljø er ganske lite og kan lett bli fragmentert hvis påtalemyndigheten legges til riks/statsadvokatembetet. Den beste løsning for å bevare fagmiljøet og opprettholde kompetansen, er etter vårt syn å videreføre embetet som en selvstendig autonom enhet. En mellomløsning vil være å samlokalisere Generaladvokatembetet med det nasjonale statsadvokatembetet (NAST).

Ombudsmannen antar at det er grunn til å frykte at mange saker vil bli henlagt av kapasitetsgrunner dersom påtalemyndigheten overføres til riks/statsadvokatembetet, slik tilfellet er med mange saker etter den borgerlige straffelov.

Det er flere grunner til at det militærjuridiske miljøet bør ivaretas og styrkes. Både av beredskapsmessige hensyn, men også for å yte best mulig bistand til Forsvaret i saker om militær strafferett og i forhold til krigens folkerett og humanitærretten. Dette bidrar til effektiv og uavhengig militærjuridisk kontroll over nasjonens ytterste maktmiddel.

Eventuelle økonomiske besparelser antas forøvrig å være marginale dersom funksjonen samles i Oslo og antall årsverk justeres i forhold til arbeidsmengden.

Disiplinærmyndighet

Etter Ombudsmannens syn henger utøvelse av disiplinærmyndighet tett sammen med påtalemyndighet ettersom de fleste overtredelser rammes av både militær straffelov og disiplinærreglementet. Det er derfor gode grunner for å beholde dagens ordning hvor Generaladvokaten yter rådgivning og utøver kontrollfunksjon i disiplinærsaker. Eventuell fare for habilitetskonflikter, anser Ombudsmannen mer som en teoretisk problemstilling og viser til at dette er blitt håndtert tilfredsstillende i perioder med mange saker, så det bør også fungere i dag hvor antall refselsaker og straffesaker er sterkt redusert.

Ombudsmannen mener at det er svært viktig at militære sjefer, som utøver disiplinærmyndighet, kan få en nøytral og objektiv rådgivning. Etter vårt syn gjøres dette best gjennom Generaladvokatembetet som er uavhengig og ikke er underlagt Forsvaret eller kommandostrukturen.

Dersom rådgivningsfunksjonen blir lagt til Forsvaret frykter Ombudsmannen at det kan oppstå tilfeller hvor avgjørelse kan bli påvirket direkte eller indirekte av militære ledere.

Ombudsmannen deler forøvrig departementets syn at det etableres en rapporteringsplikt fra Forsvaret til påtalemyndigheten ved mistanke om straffbare forhold.

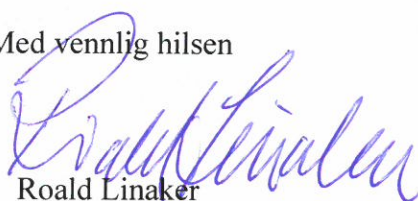
Militærpolitiet

Ombudsmannen deler også departementets syn ved at militærpolitiets etterforskningsavdeling sikres en tilstrekkelig uavhengighet til den militære kommandolinjen, slik at beslutning fra påtalemyndigheten ikke kan overprøves eller endres av overordnet militær kommandokjede.

Konklusjon

Ombudsmannen for Forsvaret mener at det er svært viktig at Generaladvokatembetet forblir en selvstendig og uhildet organ slik at det kan utføre sine oppgaver i fred og krise.

Med vennlig hilsen

Roald Linaker
Ombudsmann

Bjørn A. Gahre
Direktør